

Sygn. akt IV KK 257/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Józef Dołhy (sprawozdawca)

SSA del. do SN Krzysztof Eichstaedt

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Krzysztofa Parchimowicza
w sprawie E. K.

oskarżonego z art. 152 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 20 listopada 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora na niekorzyść

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 22 kwietnia 2014 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 27 listopada 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.**

UZASADNIENIE

Akt oskarżenia zarzucał E. K. popełnienie przestępstwa z art. 152 § 2 k.k.,
polegającego na tym, że „w okresie od 20-23 marca 2012 r. w K. udzielił M. Ł.

pomocy w przerwaniu ciąży z naruszeniem ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerwania ciąży poprzez przekazanie numeru telefonu kontaktowego do ośrodka poza granicami kraju zajmującego się wykonywaniem aborcji i zapewnienie o możliwości osobistego transportu do tego miejsca, a ponadto nakłaniał w tym czasie M. Ł. do przerwania ciąży z naruszeniem przepisów w/w ustawy”.

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 27 listopada 2013 r., uznał oskarżonego E.K. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z tym, że, przyjął, iż oskarżony „w okresie od dnia 20 do dnia 23 marca 2012 r. w K. udzielił M. Ł. pomocy w przerwaniu ciąży z naruszeniem ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerwania ciąży, poprzez przekazanie numeru telefonu kontaktowego do ośrodka poza granicami kraju zajmującego się wykonywaniem aborcji i zapewnienie o możliwości osobistego transportu do tego miejsca, a ponadto nakłaniał w tym czasie M. Ł. do przerwania ciąży z naruszeniem przepisów w/w ustawy” tj. przestępstwa z art. 152 § 2 k.k., i za to wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie - na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. – warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat; na podstawie art. 71 §1 k.k. wymierzył grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł; nadto orzekł środki karne z art. 46 § 1 k.k. i art. 44 § 2 k.k.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego zarzucając naruszenie prawa materialnego – art. 152 § 2 k.k., art. 30 k.k.; obrazę prawa procesowego – art. 424 § 1 pkt 2, art. 425 § 1 w zw. z art. 6 k.p.k., art. 7 w zw. z art. 4 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych.

Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2014 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. uniewinnił oskarżonego E. K. od zarzucanego mu czynu.

Powyższy wyrok zaskarżył kasacją na niekorzyść oskarżonego prokurator Prokuratury Apelacyjnej. Skarżący zarzucił rażące naruszenie prawa karnego materialnego, a to art. 152 § 2 k.k. poprzez wyrażenie błędnego poglądu prawnego, iż oskarżony E. K. swym działaniem nie wyczerpał znamion zarzucanego mu przestępstwa: nakłaniania M. Ł. i pomocnictwa do przerwania ciąży wbrew

przepisom ustawy, gdyż zabieg aborcji miał być wykonany na terenie Słowacji t.j. poza terytorium Polski, gdzie nie mają zastosowania polskie „przepisy ustawy”, o których mowa w dyspozycji art. 152 § 2 t.j. ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17 poz. 78, z późniejszymi zmianami), która nie jest ustawą „karną” co powoduje, że brak jest podstaw prawnych by rozciągnąć moc wiążącą wskazanej ustawy na zabiegi przerywania ciąży dokonywane za granicą, podczas gdy oskarżony wyczerpał swym zachowaniem wszystkie znamiona przestępstwa z art. 152 § 2 k.k. działając na terytorium Polski, to jest w miejscu obowiązywania cytowanej ustawy, określającej w sposób autonomiczny warunki dopuszczalności aborcji, wiedząc, że nie zostały one spełnione.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna.

Skarżący trafnie wywodzi, że dokonana przez sąd odwoławczy ocena prawna zachowania oskarżonego nie uwzględnia szczególnego charakteru przestępstwa określonego w art. 152 § 2 k.k.

Przestępstwo z art. 152 § 2 k.k. (podobnie jak z art. 151 k.k.) stanowi typ przestępstwa *sui generis* obejmującego nakłanianie (synonim podżegania z art. 18 § 2 k.k.) albo pomoc (forma pomocnictwa z art. 18 § 3 k.k.). W sytuacji gdy chodzi o podżeganie lub pomocnictwo do czynu, który po stronie sprawcy nie jest czynem zabronionym, do podżegania i pomocnictwa w ujęciu art. 152 § 2 k.k. nie stosuje się przepisów części ogólnej Kodeksu karnego dotyczących form współdziałania przestępczego, gdyż takie tutaj nie zachodzi. Zatem zbieżność opisu czynu zabronionego określonego w art. 152 § 2 k.k. z opisem podżegania w art. 18 § 2 k.k. albo pomocnictwa w art. 18 § 3 k.k., odnosi się jedynie do charakterystyki znamion sprawstwa. Jest poza sporem, że przestępstwo z art. 152 § 2 k.k. ma charakter formalny, sprawca odpowiada bez względu na to, czy do przerywania ciąży doszło czy nie.

W świetle regulacji art. 6 § 2 k.k. miejscem popełnienia przestępstwa z art. 152 § 2 k.k. jest miejsce działania sprawcy. W realiach niniejszej sprawy z

niekwestionowanych ustaleń faktycznych wynika, że zachowania odpowiadającego wszystkim ustawowym znamionom przestępstwa z art.152 § 2 k.k. oskarżony dopuścił się na terenie Polski. W świetle tych uwarunkowań dla bytu sprawstwa przestępstwa z art. 152 § 2 k.k. obojętne jest, iż aborcja miała być dokonana poza granicami Polski, gdzie zabieg ten uznawany jest za legalny.

Uznając, w ślad za autorem kasacji, iż doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia prawa karnego materialnego – art. 152 § 2 k.k., Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

kc